

בטרם בעיר' – ברית רשויות מקומיות לבטיחות ילדים

תו בטרם לניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר

מס' פרסום 2000, מאי 2008

התו נבנה בסיוע מקצועי ובתמיכת חברת אשד משאבי ניהול והנדסה, חטיבת ניהול הסיכונים וניהול הבטיחות

1. הקדמה

- 1.1. תאונות הן הגורם העיקרי לפגיעה, פציעה ולמוות בקרב ילדים ובני נוער (דו"ח בטרם לאומה, 2006).
- 1.2. לרשות המקומית תפקיד חשוב והשפעה רבה בשמירה על בטיחות ילדים בתחומה. על הרשות להוביל לכך שבטיחות הילדים תנהל בראיה מערכתית כוללת, על-ידי בעל תפקיד מוגדר או בתחום אחריותו של אגף מסוים ברשות.
- 1.3. כיום, תחום בטיחות הילדים ברשויות המקומיות אינו מנוהל כמכלול בתוכנית העבודה ואין סדרי עדיפויות ברורים.
- 1.4. לרשות המקומית יש יכולת וחובה לשלב קידום וניהול בטיחות ילדים במגוון מערכות, ממשקים ופלטפורמות. הניסיון העולמי מראה הצלחות רבות לפרויקטים ומהלכים של קידום בטיחות על-ידי הרשות. בכנס של ארגון הבריאות העולמי לקידום בטיחות ומניעת תאונות ופציעות, בשנת 1989, הוגדרה הרשות המקומית כמוקד המרכזי למניעת היפגעות.
- 1.5. תו 'בטרם בעיר' נועד לסייע לרשות המקומית להוביל תהליכי ניהול וקידום בטיחות ילדים, הנתמכים במגוון תוכניות וכלים מבוססי ראיות, בשותפות התושבים.

2. ייעוד התו

- 2.1. תו זה הינו חלק מסדרת תווי בטיחות ילדים של ארגון 'בטרם', המתייחס הן להיבטי הניהול והן להיבטי קידום הבטיחות של ילדים. תו זה אמור להנחות ולתמוך את הרשות המקומית בניהול וקידום בטיחות הילדים.
- 2.2. התו משמש בסיס להקמת מערך עירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים בהיבטים הבאים:
 - 2.2.1. קביעת מדיניות בטיחות ילדים עירונית
 - 2.2.2. תכנון מערך בטיחות הילדים העירוני
 - 2.2.3. יישום, הטמעה וניהול המערך העירוני תוך הבטחת התאמה למדיניות העירונית המוצהרת
 - 2.2.4. מדידה, הערכה והפקת לקחים
 - 2.2.5. שקיפות ושיתוף הציבור תוך יידוע ופרסום הפעולות לניהול וקידום בטיחות ילדים לציבור
- 2.3. ארגון 'בטרם' יחתור לבצע התעדה של המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות הילדים בהתאם לתו.

3. מונחים והגדרות

הגדרות אלה כוחן יפה בתו זה:

- 3.1. ילדים – ילדים ובני נוער בגיל לידה עד 17 שנים, כולל (מתחת לגיל 18).
- 3.2. היפגעות - נזק בלתי מכוון לגוף הנובע ממגע חמור עם אנרגיה תרמית, מכנית, חשמלית או כימית או כתוצאה ממחסור של מרכיבים חיוניים לגוף כמו חום או חמצן.
- 3.3. קידום בטיחות ילדים - מכלול האסטרטגיות, הפעילויות, התוכניות, האמצעים והמאמצים שמטרתם מניעת היפגעות ילדים.
- 3.4. מערך עירוני לניהול בטיחות ילדים – ההסדרים הארגוניים והניהוליים הננקטים על-ידי הרשות המקומית למימוש תהליכי קידום בטיחות הילדים.
- 3.5. היפגעויות – ניתנות לסיווג לפי החלוקה הבאה:
 - 3.5.1. כוונה (intention) – היפגעויות מכוונות, היפגעויות לא מכוונות, כוונה לא ידועה
 - 3.5.2. מקום ההיפגעות (setting) – בית וחצר הבית, מוסד חינוכי, מרחב ציבורי ודרכים
 - 3.5.3. גורמי ההיפגעות (מנגנון - mechanism) – נפילה, כוויה, הרעלה, חנק, בליעה ושאיפת גוף זר, פגיעת בעל חיים, טביעה, כלי נשק ירי ותחמושת, מכה / חבלה / חתך / דקירה, תאונת אופניים וגלגלים קטנים, תאונת דרכים (רכב, הולך רגל, נוסע בתחבורה ציבורית, ממונע אחר ובסביבת הרכב)
 - 3.5.4. פעילות בעת ההיפגעות – אכילה / רחצה / שינה וכד', לימודים, התנהגות סיכונית, התקוטטות, עבודה, נסיעה, הגעה וחזרה ממוסד / פעילות חינוכית, פעילות פנאי (כולל טיולים וחוגים שאינם ספורט) ופעילות ספורט
- 3.6. מיפוי ראשוני – מיפוי התחלתי של המצב הקיים בבטיחות ילדים על ידי גורם חיצוני לרשות, כבסיס לבניית המערך העירוני לניהול וקידום לבטיחות ילדים.
- 3.7. סקר שיפור שנתי – סקר שמטרתו לזהות את מידת מימוש תוכניות העבודה שנקבעו ואת תחומי הבטיחות וגורמי הסיכון הדורשים שיפור והתייחסות בתוכניות העבודה בהמשך.
- 3.8. תחקיר אירוע - פעילות תגובתית (ריאקטיבית), הנערכת סמוך לאחר קרות אירוע בטיחותי, אשר נועדה להבין את הסיבות, הגורמים וההתרחשויות אשר הובילו לאירוע ולקביעת המלצות מניעה למניעת הישנות והישנות אירועים דומים. התחקיר הינו פעולה ניהולית הנערכת כחלק מתפיסת ניהול הבטיחות ומהווה חלק אינטגרלי מתפקידי מנהל בטיחות ילדים ברשות המקומית.
- 3.9. "כמעט ונפגע" - אירוע או שרשרת אירועים המתרחשים כתוצאה משילוב של מצב מסוכן, פעולה מסוכנת ו/או כשל טכני והמסתיימים ללא נזק לנפש או לרכוש.
- 3.10. אסטרטגיות המניעה – צירי פעולה המשפיעים על בטיחות ילדים. מוגדרות שש אסטרטגיות:
 - 3.10.1. מדיניות ושינויים מערכתיים – ייזום וקידום תקנות, נהלים והסדרים למען בטיחות ילדים ושמירה על חייהם; קביעת מדיניות וסדר יום חדש לבטיחות.

- 3.10.2. מידע, מחקר ותוכניות - יצירת יעדים ומדדים מעצבי שינוי; ייזום מחקרים אפידמיולוגיים והתנהגותיים כבסיס לפיתוח תכניות, הטמעתן והערכתן.
- 3.10.3. שיפור תשתיות ומוצרים - עידוד תשתיות וסביבות בטוחות לילדים ושימוש במוצרים בטוחים (לדוגמה: מעגלי תנועה ביישובים, קסדות, מכסים לחומרים מסוכנים חסינים לפתיחת ילדים).
- 3.10.4. העצמה ובניית יכולות - ריכוז והפצה של ידע מקצועי בנוגע לסיכונים ולדרכי מניעתם והסברה לקהל הרחב; פיתוח תכניות והטמעתן במערכות העירוניות; הכשרת סוכני שינוי; ייעוץ, תמיכה וליווי מקצועי לגורמי ביצוע מקומיים ותושבים במגזרים השונים, הרוצים להוביל ולהטמיע את תרבות הבטיחות בסביבתם ובקהילתם, תוך עידוד פעילות התנדבותית.
- 3.10.5. שיווק ועיצוב תודעתי - שיווק וחיפה להטמעת בטיחות הילדים כחלק מהאחריות ההורית ומסגנון החיים המשפחתי; הפיכת ההורים לשותפים בהובלת השינוי בתרבות הבטיחות.
- 3.10.6. פיתוח משאבים - גיוס ופיתוח מקורות תקציביים ליישום תוכניות התערבות ולעריכת שינוי בהתייחס למגזרים ולאוכלוסיות מיוחדות, ומתן תמריצים כלכליים לנושא.
- 3.11. צדדים בעלי עניין: שותפים לניהול וקידום בטיחות ילדים בתוך הרשות המקומית
- 3.11.1. **שותפים הכרחיים:** עובדי עירייה בכירים במחלקות הבאות: חינוך, רווחה, תנועה / תחבורה, שפ"ע; עובדי מערכות החינוך; עובדי מערכת הבריאות; עובדי מערכת הרווחה והרשת התפקודית שלהם עם ביטוח לאומי, פרויקט 'קדימה' וגופים ממשלתיים.
- 3.11.2. **שותפים חשובים:** עובדי עירייה במחלקות הבאות: תנועה / תחבורה, הנדסה / חזות העיר, דוברות, גיוס משאבים; מטה הבטיחות העירוני (בטיחות בדרכים); עובדי המתנ"סים; נבחרי ציבור; ועדי הורים; בתי חולים ביישוב או באזור; עובדי קופות החולים; ארגוני מתנדבים ונציגי מועצת תלמידים.
- 3.11.3. **שותפים מומלצים:** ועדי שכונות ומנהלי רבעים; מועצת התלמידים; תנועות הנוער; תלמידים בפרויקט מחויבות אישית; עסקים קטנים וגדולים ביישוב; חברות להסעות, כולל אגד, דן והרכבת; תחנות רדיו מקומיות; עיתונים מקומיים ושכונתיים; אוניברסיטאות או מכללות ביישוב או באזור; בתי ספר מקצועיים; משרד הרישוי - כמקום מפגש לנהגים, כגורם מכשיר נהגים.

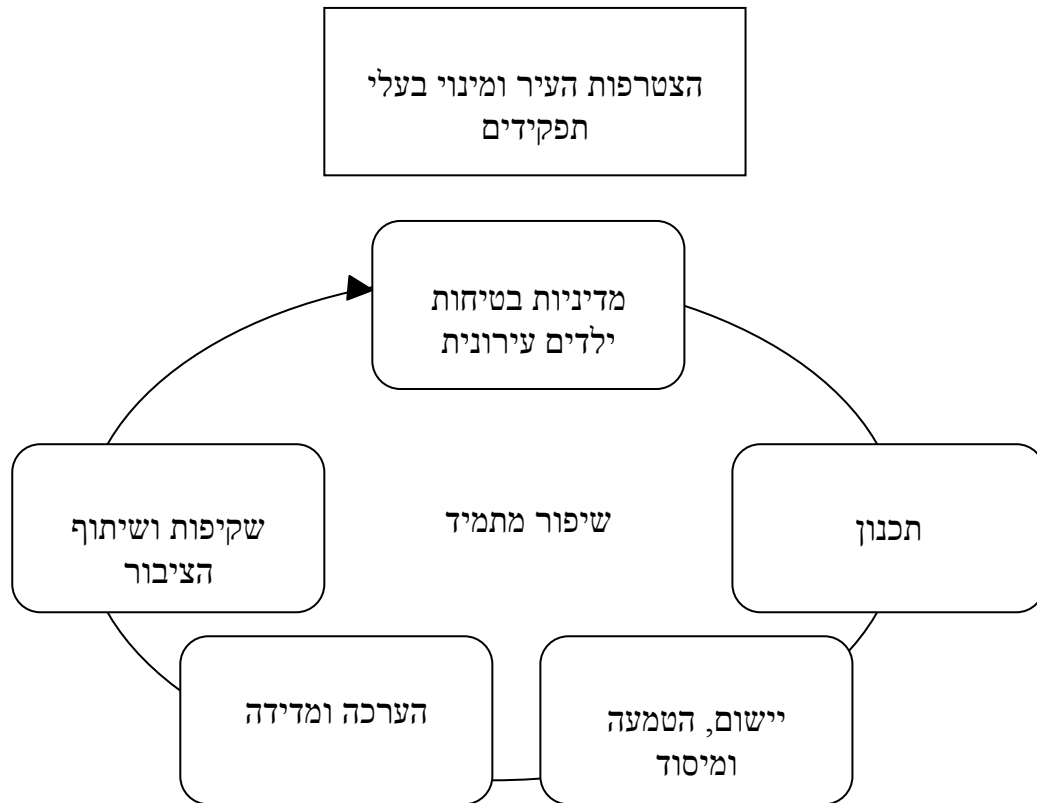
- 3.12. יחידה עירונית רלוונטית – מחלקה/אגף/מינהל אשר בתחום אחריותה אספקט אחד או יותר של ניהול וקידום בטיחות ילדים בהיבט זירת ההתרחשות או אחריות תפקידית על שהייתם של ילדים בזירה. לדוגמא: מינהל הנדסה, אגף שפ"ע, מינהל חינוך, חינוך בלתי פורמאלי, אגף רווחה, מינהלת חופים, מטה בטיחות עירוני, ממונה בטיחות עירוני, ממונה בטיחות מבני חינוך, דובר, מחלקת בריאות, מחלקת תרבות ואירועים ועוד.
- 3.13. יו"ר בטרם בעיר - ראש העירייה או אישיות ציבורית (כדוגמת סגן ראש העירייה) שמונה על ידי ראש העירייה.
- 3.14. מנהל בטיחות ילדים – בעל תפקיד שמונה על ידי ראש העירייה להוציא לפועל את מדיניות ותוכנית העבודה של הרשות המקומית בתחום בטיחות ילדים ולעמוד בראש המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר.
- 3.15. ועדת היגוי – ועדת חשיבה הכוללת בכירים בעירייה המתווה את מדיניות ודרכי הפעולה לניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר. מומלץ כי חברי הוועדה יכללו את: דובר העירייה, מהנדס עיר או נציגו, ראש מנהל חינוך או נציג בכיר מטעמו, ממונה בטיחות על מוסדות החינוך, נציג בכיר מהאגף לשירותים חברתיים, ראש מטה הבטיחות בדרכים, יו"ר/נציג ועד ההורים, נציג מועצת התלמידים, נציג תפעול ורישוי עסקים, נציג אגף התנדבות, נציג אגף בריאות הציבור ונציג משטרה, שותפים מהסקטור העסקי, קופות חולים, ארגוני מתנדבים, גורמי חילוץ והצלה ועוד.
- 3.16. צוות ביצוע – צוות המממש בפועל את החלטות ועדת ההיגוי ברשות בנוגע לבטיחות ילדים. חברי הצוות: דובר, ונציגות בכירה מאגפי הנדסה, חינוך, רווחה ומטה בטיחות עירוני.
- 3.17. מודל לניהול בטיחות - מתודולוגיה ארגונית לפעילות ניהול הבטיחות ברשות המקומית, במתווה ארגוני הקובע את אופן השליטה ומידת הריכוז של תחומי הבטיחות השונים ברשות המקומית. מבחינים בין שלושה מצבים:
- 3.17.1. מודל ריכוזי – במודל זה קיים גורם אחד ברשות המרכז את כל תחומי הבטיחות ואת אנשי המקצוע הרלוונטיים
- 3.17.2. מודל מבוזר - במודל זה כל תחום בבטיחות על אנשי המקצוע הרלוונטיים שבו כפוף למסגרת העירונית המתאימה ופועל מתוכה.
- 3.17.3. מודל משולב – במודל זה קיים שילוב של חלקים מרוכזים וחלקים מבוזרים, עפ"י החלטת הרשות המקומית, בכל הקשור לפעילות גופי הבטיחות השונים ברשות.
- 3.18. ניהול ידע - תפיסה ארגונית המתייחסת לידע שבידי הארגון כמשאב. ניהול ידע הוא תהליך הכולל:
- 3.18.1. לכידה - תיעוד הידע החבוי הקיים בארגון (ידע שמצוי בזיכרון העובד, לדוגמא) והפיכתו לגלוי.
- 3.18.2. קטלוג, ארגון, שיתוף ואחסון של המידע במקום מרכזי ונגיש לכל מי שזקוק למידע.

3.18.3. עיבוד/טרנספורמציה העברת הידע לשימוש בהקשרים אחרים. כלומר יצירת קשרים בין פיסות מידע בכדי להרכיב תמונה מלאה יותר ובכדי ליצור גישות חדשות.

3.18.4. הפצה הבאת הידע הנכון לאנשים הנכונים ובעיתוי הנכון.

4. רכיבי המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים

תרשים 1

5. מדיניות בטיחות ילדים

5.1. מטרת המדיניות היא להתוות חזון של עיר בטוחה לילדים ולהניח קווי יסוד לפעילות הרשות המקומית בבטיחות ילדים בטווח הארוך

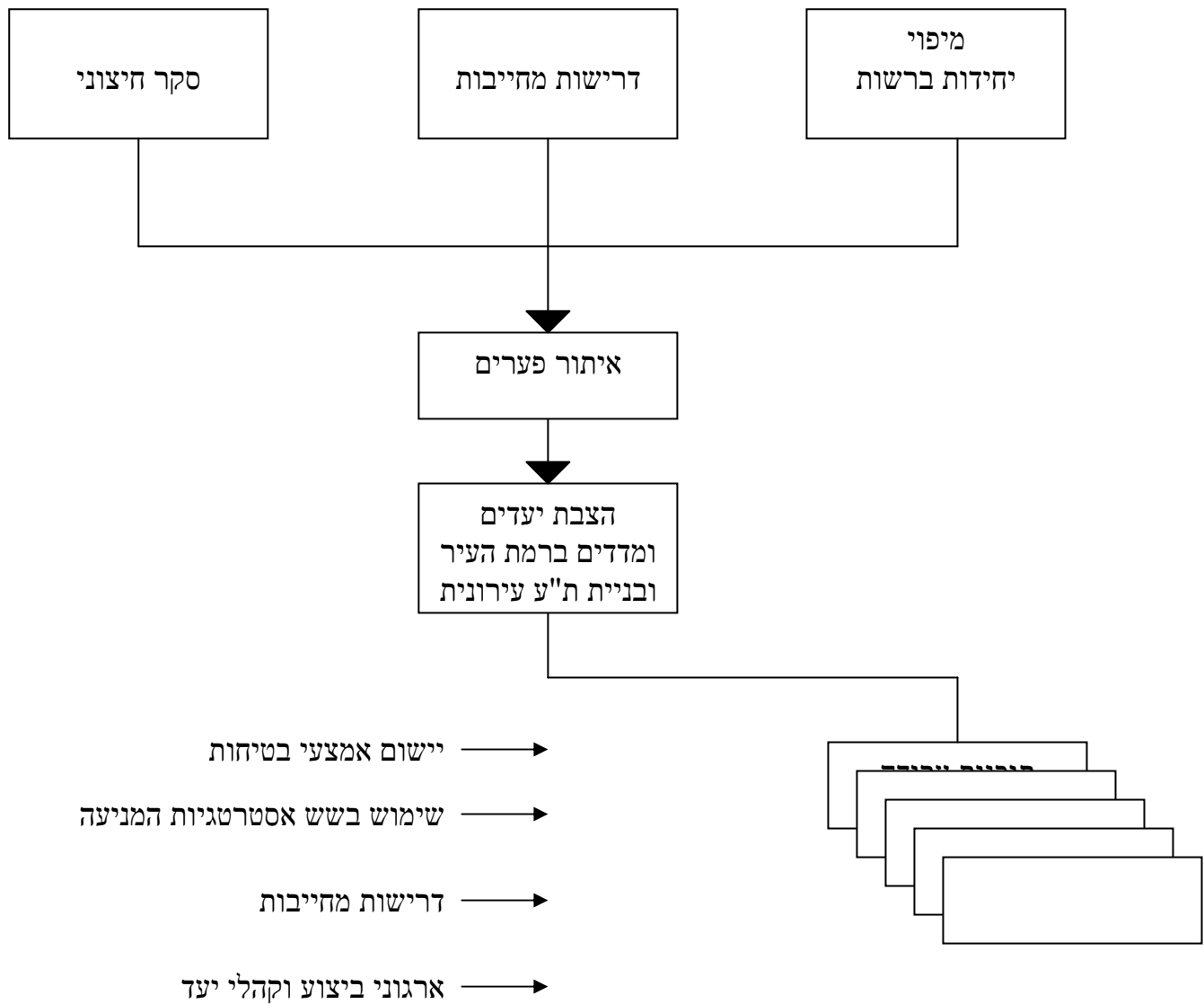
5.2. עקרונות מנחים

- 5.2.1. ייבנה ויישם מערך עירוני ארוך טווח **ובר-קיימא** לניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר, המותאם למאפייניה וצביון תושביה.
- 5.2.2. **בטיחות לכל הילדים**: מערך בטיחות הילדים יכוון לכלל הציבור ויכלול התייחסות מיוחדת לאוכלוסיות, לילדים ולסביבות בסיכון גבוה.
- 5.2.3. הפעילות תושתת על עבודה **רב-מערכתית** והקמת תשתית **שיתופי פעולה** ברשות ובקהילה.
- 5.2.4. **קידום בטיחות ילדים***: קידום תרבות של בטיחות ילדים תוך שימוש מבוסס ראיות באמצעי בטיחות ויישום משולב של שש **אסטרטגיות המניעה**.
- 5.2.5. קביעת המדיניות, התכנון והיישום יתבצעו תוך **שיתוף הציבור** וחתימה לשקיפות.
- 5.2.6. **ניהול**: המערך ייבנה ויוטמע בתוכניות העבודה העירוניות ויכלול מחויבות לשיפור מתמיד בבטיחות ילדים המבוסס על הצבת יעדים ומדדים מעצבים ובחינה תקופתית של יישומם.

5.3. שלבי גיבוש המדיניות

- 5.3.1. הנהלת הרשות המקומית תאשר הצטרפות לחזון הלאומי – עושים עולם בטוח לילדים.
- 5.3.2. ועדת ההיגוי* ברשות המקומית תגבש הצעה להצהרת מדיניות בטיחות ילדים ברשות.
- 5.3.3. הנהלת העיר תאשר את הצהרת מדיניות בטיחות הילדים.
- 5.3.4. לאחר אישור המדיניות בהנהלת העיר, המדיניות תפורסם במגנוני הפרסום של הרשות המקומית, תוך שיתוף עובדי הרשות והציבור.
- 5.3.5. הרשות תסקור ותעדכן את הצהרת המדיניות מעת לעת.

תרשים 2 – תרשים זרימה, שלב התכנון.

6. תכנון

6.1. מטרת התכנון היא להביא לתוכנית עבודה רשותית כוללת מתוקצבת, המאפשרת הוצאת המדיניות מהכוח לפועל ומהווה את הבסיס לניהול וקידום בטיחות ילדים ברשות המקומית.

6.2. עקרונות מנחים

- 6.2.1. התכנון יודא עמידה בדרישות החוק, תקנות ותקנים מחייבים
- 6.2.2. התכנון יתייחס להיבטים של ניהול בטיחות ושל קידום בטיחות ילדים, וכן לאחריות הפורמאלית של הרשות ולאחריותה החברתית, ולנושאים בתחום השפעתה
- 6.2.3. התכנון יתייחס לכל רמות המניעה והטיפול בהיפגעות ילדים, לרבות התייחסות להיערכות ותגובה למצבי חירום, אירועים רבי נפגעים, קיום מנגנוני תגובה, חילוץ והצלה הולמים.
- 6.2.4. התכנון יכלול התייחסות לכלל הילדים ברשות, תוך התייחסות מיוחדת לאוכלוסיות, לילדים ולסביבות בסיכון גבוה.
- 6.2.5. התכנון יתייחס לעשייה שמתרחשת בבטיחות ילדים, הזדמנויות בטווח הקצר, ערוצי תקשורת והפצה עירוניים.
- 6.2.6. התכנון יחתור להטמעת אמצעי בטיחות מוכחים תוך שימוש משולב בשש אסטרטגיות המניעה.
- 6.2.7. תכנון וקביעת סדרי עדיפויות ותקציבים מתוך חשיבה ארוכת טווח
- 6.2.8. התכנון יכלול מטרות ויעדים כמותיים; מרכיבי מדידה והערכה; ובקרה על הביצוע והיישום
- 6.2.9. תוכניות העבודה יהיו מתועדות, מעודכנות מעת לעת, נגישות וזמינות לכל דורש

6.3. שלבי התכנון

- 6.3.1. יו"ר ועדת ההיגוי וחברי הועדה ינחו את מנהל בטיחות הילדים כאחראי על תהליך התכנון.
- 6.3.2. ייערך מיפוי של כלל הגורמים האחראים בעירייה ושיש להם נגיעה לבטיחות ילדים.
- 6.3.3. ייערך מיפוי ראשוני חיצוני לניהול וקידום בטיחות ילדים.
- 6.3.4. הרשות תמפה דרישות מחייבות עפ"י חוקים, תקנות, תקנים, חוזרי מנכ"ל, חוקי עזר עירוניים וכיו"ב.
- 6.3.5. כל יחידה עירונית רלוונטית תמפה ותציג את תחומי אחריותה והתהליכים עליהם היא ממונה בניהול וקידום בטיחות ילדים, טיפול בסיכונים ומפגעים ומניעת היפגעות ילדים.
- 6.3.6. מיפוי נתוני היפגעות ילדים בעיר מתוך מקורות המידע הקיימים או בסקרים ייעודיים.
- 6.3.7. לאחר שלב המיפוי יאותרו פערים בניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר.
- 6.3.8. קביעת מטרות, יעדים ומדדים ותוכניות עבודה

- 6.3.8.1. הרשות תקבע יעדי תוצאה ארוכי טווח, מטרות ברורות מדידה בתשומות, תהליכים ותפוקות ומדדים לעקוב אחר ביצוען. היעדים, המטרות והמדדים יהיו כלל עירוניים וליחידות העירוניות הרלבנטיות.
- 6.3.8.2. להשגת המטרות שנקבעו יוגדרו תוכניות לניהול וקידום בטיחות ילדים בעיר, שיכללו: אחריות וסמכות, אמצעים ולוח זמנים, דרכי דיווח ובקרה.
- 6.3.8.3. תוכניות העבודה יתוכננו וינהלו על בסיס שנתי, בשאיפה להעמדת תוכנית רב שנתית. תוכניות העבודה יכללו סקר שיפור שנתי.

7. יישום, הטמעה ומיסוד

7.1. מטרת שלב זה היא להוציא לפועל את התכנון ותוכניות העבודה הנגזרות ממנו

7.2. עקרונות מנחים

- 7.2.1. היישום וההטמעה ינהלו בהתאם לתוכניות העבודה במגמה לממש את יעדיהן.
- 7.2.2. עם זאת, היישום וההטמעה יותאמו למתן מענה למציאות המשתנה. לדוגמא: סיכונים, ואירועי היפגעות, "כמעט ונפגע" וכן באירועים עירוניים מתוכננים.
- 7.2.3. היישום וההטמעה יכללו אלמנטים של ניהול בטיחות ושל קידום בטיחות ילדים, וירחיבו גם לתחומים באחריות הפורמאלית של הרשות ולאחריותה החברתית, ולנושאים בתחום השפעתה.
- 7.2.4. היישום וההטמעה יבוצעו בשותפות עם הגורמים הבאים:
- 7.2.4.1. ציבור התושבים: הורים וילדים
- 7.2.4.2. עובדי הרשות: הן כחלק מאחריותם התפקידית והן כהורים, סבים וסבתות
- 7.2.4.3. ארגונים: גורמי בריאות, עסקים, ארגוני מתנדבים, גורמי חילוץ והצלה
- 7.2.5. ההערכה והבקרה תהיינה חלק אינטגרלי מהיישום וההטמעה.
- 7.2.6. מעת לעת תתבצע הערכת תכנון מול ביצוע.

7.3. ניהול, מבנה ארגוני ואחריות

- 7.3.1. על מנת לממש את המדיניות ולהוציא לפועל את התכנון, המטרות, היעדים ותוכניות העבודה יוגדרו ויפורסמו התפקידים, תחומי האחריות והסמכויות של העוסקים בניהול וקידום בטיחות ילדים ברשות המקומית.
- 7.3.2. האחריות העליונה על ניהול וקידום בטיחות ילדים ברשות מוטלת על ההנהלה הבכירה.
- 7.3.3. יוגדר מערך עירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים ברשות שבמסגרתו:
- 7.3.3.1. ימונה יו"ר לתוכנית שיוביל את ועדת ההיגוי ברשות וידווח למועצת הרשות
- 7.3.3.2. ימונה מנהל בטיחות ילדים שיוביל את צוות הביצוע שידווח ליו"ר התוכנית

- 7.3.3.3. המבנה הניהולי של המערך יוכל להיבנות במודל ריכוזי, מבוזר או משולב
- 7.3.3.4. תיקבע אחריות גם על יישום תוכנית העבודה בתחומים שהם מעבר לאחריות הפורמאלית של הרשות
- 7.3.3.5. תיעוד תהליכי העבודה: תכנון ויישום ובקרה

7.4. הדרכה וכשירות

- 7.4.1. יתבצע סקר צרכי הדרכה בבטיחות ילדים של עובדי הרשות שיכלול את פעילויות ההדרכה של קהלי היעד הבאים:
 - 7.4.1.1. דרגים ניהוליים
 - 7.4.1.2. בעלי תפקידים פורמאליים ברשות (ממוני בטיחות במוסדות חינוך, בודקי מתקני משחקים, מצילים, מנהלי מתנ"סים ועוד)
 - 7.4.1.3. אנשי מקצוע: עובדי הוראה, עו"סים, סייעות, מפעילי מסגרות כגון: משפחתונים, מעונות יום, תנועות נוער, צהרונים
 - 7.4.1.4. מתנדבים מטעם הרשות המקומית
 - 7.4.1.5. נותני שירותים, ספקים, קבלנים שעבודתם קשורה בילדים, כגון: נהגי הסעות, מפעילי קייטנות וכד'
- 7.4.2. בהתאם לממצאי הסקר תיבנה תוכנית הכשרה והדרכה לעובדי הרשות למילוי אחריותם התפקידית ולקידום בטיחות ילדים, שתוטמע בתוכנית העבודה העירונית.

7.5. מיסוד ונהלים

- 7.5.1. הרשות תוודא קיום מנגנון להטמעת חוקים ותקנות מחייבים בבטיחות ילדים.
- 7.5.2. הרשות תקים ותמסד מערך נהלים והוראות בנושא בטיחות ילדים.
- 7.5.3. הרשות תוודא כי הנהלים כוללים, בין היתר, התייחסות לאיתור וסילוק מפגעים, דיווח על אירועים חריגים, מנגנוני תחקיר, הפקת לקחים והטמעתם וטיפול במצבי חירום.
- 7.5.4. הנהלים יטופלו ויתועדו כמקובל במערכות האיכות ברשות.

7.6. תיעוד, ניהול ידע והנגשתו לציבור

- 7.6.1. העיר תתעד את התהליך והעשייה, בכתב ובאמצעים נוספים כך שהמידע יהיה זמין ונגיש לכלל הציבור.
- 7.6.2. אתר העירייה יעודכן במידע רלבנטי לציבור, וכן הפניות למקורות מידע נוספים (אתר בטרם, מומחי בטרם ועוד).
- 7.6.3. מנהל בטיחות הילדים יהיה אחראי על ניהול הידע העירוני בבטיחות ילדים.

8. מדידה, הערכה והפקת לקחים

8.1. מטרת המדידה וההערכה היא להבטיח את איכות היישום וההטמעה של תוכנית העבודה. תהליכים אלו יהוו בסיס ללמידה, הפקת לקחים ושיפור מתמיד.

8.2. עקרונות מנחים

8.2.1. מרכיבי המדידה וההערכה:

8.2.1.1. הערכת תהליך וביצועים של תוכנית העבודה כולה וחלקיה השונים

8.2.1.2. מעקב ובקרה אחר יעילות תהליכי איתור וטיפול בסיכונים ומפגעים

8.2.1.3. הערכת ידע ועמדות עובדי הרשות והתושבים בנושאי בטיחות ילדים לאורך זמן

8.2.1.4. הערכת תוצאים (תחלואה, תמותה ונזקים נוספים)

8.2.2. המדידה וההערכה יכללו:

8.2.2.1. סקר שנתי לניטור סעיפים 8.2.1.1 ו-8.2.1.2.

8.2.2.2. ניטור סעיפים 8.2.1.3 ו-8.2.1.4, מומלץ לבצע אחת ל 3-5 שנים.

8.2.3. יובטח קשר הדוק:

8.2.3.1. בין תהליכי ההערכה לתהליכי הלמידה, הפקת הלקחים והשיפור המתמיד.

8.2.3.2. בין תחקירי אירועי היפגעות ו"כמעט ונפגע" בולטים ברשות, למערך העירוני לניהול

וקידום בטיחות ילדים ברשות.

8.3. שלבים למדידה והערכה

8.3.1. ביצוע מיפוי ראשוני על ידי גורם חיצוני של ניהול וקידום בטיחות ילדים (ראה פרק תכנון,

סעיף 6.3)

8.3.2. בניית סקר מדידה והערכה שנתי והמתודולוגיה להערכת המדדים שנקבעו בתוכנית

העבודה לרבות תכנון מול ביצוע

8.3.3. ביצוע סקר מדידה והערכה שנתי

8.3.4. ביצוע הפקת לקחים, למידה ושיפור מתמיד בועדת ההיגוי, בצוות הביצוע ו/או בצוותי

שיפור פרו-אקטיביים

8.3.5. מעקב אחר ידע, עמדות ותוצאים אחת ל-3-5 שנים.

9. שקיפות ושיתוף התושבים

9.1. מטרת שלב זה היא להבטיח כי המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים פועל בשיתוף ציבור

התושבים ובשקיפות מלאה.

9.2. עקרונות מנחים

9.2.1. נציגי התושבים יהיו משולבים בועדת ההיגוי, ובקביעת המדיניות של המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים

9.2.2. אחת לשנה תקבל מועצת הרשות דיווח מיו"ר התוכנית על המערך העירוני לניהול וקידום בטיחות ילדים ועל מימוש תוכניות העבודה.

9.2.3. דיווח שנתי לציבור על פעילות הרשות המקומית לניהול וקידום בטיחות ילדים יינתן אחת לשנה באמצעי התקשורת המקובלים ברשות, ויהיה נגיש לכל דורש. הדיווח יתייחס להיבטי ניהול והיבטי קידום בטיחות ילדים בהתייחס לתוכנית העבודה.

10. ביבליוגרפיה [מקורות ומסמכים ישימים]

- 10.1. גיטלמן, ו. חמו-לוטם, מ. ואנדי-פינדלינג, ל. היפגעות ילדים בישראל: דוח 'בטרם' לאומה 2006. פתח תקווה: 'בטרם' – המרכז הלאומי לבטיחות ולבריאות ילדים, מס' פרסום 1021, אוקטובר 2006.
- 10.2. מרכז השלטון המקומי בישראל, מודלים לניהול בטיחות ברשויות המקומיות. ינואר 2004.
- 10.3. קווים מנחים למערכות ניהול בטיחות ובריאות בתעסוקה, ILO-OSH 2001, ארגון העבודה הבינלאומי, ז'נבה.
- 10.4. מכון התקנים הישראלי, תקן ישראלי – ת"י 18001. מערכות ניהול בטיחות וגיהות בתעסוקה – דרישות. אוגוסט 2000.
- 10.5. WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion. Indicators for International Safe Communities.
http://www.phs.ki.se/csp/pdf/indicators_2004/indicators_for_international_safe_communities.pdf